

1931-05-02

AFSENDER

Johan Plesner

MODTAGER

Jens Ferdinand Willumsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

Firenze (Italien)

Modtagersted:

Nice (Frankrig)

Omtalte personer:

H.C. Andersen

Jacopo Bassano

El Greco

Dora Marie Alberta Plesner

Erik Rahr

Kathleen (Risk) Plesner

Johanne Marie Wilhelm

Johannes Wilhelm

Arkivplacering:

J.F. Willumsens Museum

Arkivkasse: A/II/6 - PQ

DOKUMENTINDHOLD

Johan Plesner skriver til Willumsen efter lang tid uden kontakt. Han er blevet gift med en skotsk kunstner, og de har fået en søn. Den lille familie er midlertidigt bosat i Firenze, hvor Plesner er ved at færdiggøre en større afhandling om byen. Plesner har desuden købt et værk, som han mener er et ungdomsarbejde af El Greco.

TRANSSKRIFTION

Erta Canina 19

Firenze

Italia

2 Maj 1931

Kære Mester! Tilgiv min lange Tavshed. Jeg vidste ikke rigtigt hvor De boede, før jeg nu i Vinter var hjemme en kort Tid og havde det Held at møde Wilhjelsms. –

Det er Æventyr alt hvad jeg har at berette Dem om. Mest af alt er min Kone et Æventyr, jeg kan ligefrem være bange for at De skal elske hende altfor meget naar De ser hende. Hun er stor og smuk, men ikke efter Reglerne for hvad "en Skønhed" skal være, helt sig selv. Naar vi er ude at gaa, skal det nok passe at 5 af 10 Forbipasserende uvilkaarligt standser og maaber efter hende, men hun er sig det kun i ringe Grad bevidst.

Saa er hun fuld af Sjøv og Vitalitet, Godheden og Gavmildheden selv. Og saa er hun – selvfølgelig rigtig Kunstner, jeg glæder mig til at vise Dem hendes Skitsebøger med Tegningerne af vores Dreng. Han er Æventyr Nr. 2. Ni Maaneder nu, en vældig Tamp gylden og straalende, der spadserer rundt langs et Kravleburs Tremmer og synger og jodler hele Dagen. Heldigvis er han lidt nervøs, ellers vilde han være for kraftig og muskuløs. – Saa er der den store Bog om Firenze jeg har arbejdet med nu i fire Aar, den skal gøres færdig i Løbet af Sommeren – og det er ganske æventyrligt, hvad Materiale jeg har og hvilke nye Udsigter det giver. Naa, og saa kommer jeg til den Be-

2

(gi)venhed der endelig tvang mig til at tage mig Tid til det Brev jeg længe har villet skrive Dem:

Jeg har fundet – og købt! en typisk lille Greco fra Bassano-Perioden. En "Forkyndelse for Hyrderne", med Køer og Faar og alle de typiske Skolefigurer. Med en extatisk langstrangt El Greco der modtager Budskabet, medens Bassano-Bønderne højest drejer paa Hovedet. Der er alle de berømte Detaljer, lange 2den Taa "à la Grec" Drapperier, perspektiviske Enormiteter. Farven er den straalende Emalje domineret af

kolde Glasmaleriagtige kobberblaa der omgiver Rubinrødt som changerer til svovlgult. Billedet er malt paa en lille Kobberplade (23 x 27 cm) i aaben spids Malemaade, en Rigdom af Detaljer, fjerne Træer Bjerge, Blomster, alt [juvelagtigt].

Af Indicierne mangler kun Kraplak i jordfarvens Dybder. Helheden er saa straalende, emaljeagtig, som jeg aldrig mindes at have seet det. Det er som en magisk Rude i et gotisk Kapel; hævder sig stærkere end den gamle Venetianske, voldsomt barokke Ramme, der lyner af to forgyldte Bladkanter rundt en flad Rammebund, ogsaa Guld, i hvilken der er indridset en flad Ornamentik. (Rammen er original, meget tyder paa at Billedet er malt i den, dog ved jeg ikke nok om Rammer, denne kan være lidt yngre).

Intet kan være mere typisk Bassano og intet kan være mere gennemtrængt af Grecos lidenskabelige Aand og byzantinske Følemaade. Jeg kunde lide engang at publicere Billedet som Bevis paa Deres Teorier om Grecos Ungdom. - Min Ven Billedhugger Rahr, hvem jeg viste det i Gaar, arriverede her fuld af Skepsis overfor Billedet og overfor Teorierne Jacopo B - El Greco,

3

men han følte sig slaaet af at det var Greco helt igennem da han havde set Billedet. Det er saa skønt, saa intenst, saa personligt, at vi føler hele Tilværelsen en anden ved at have det i Huset. Jeg har ikke kunnet samle mig om Arbejdet siden jeg fandt det - men er hensat i en extatisk Tilstand af aandelig Frugtbarhed, Ideer af alle Slags vrimler ind paa mig, Syner og Opfattelser modnes.

Billedet er for El Greco, hvad "Den grimme Ælling" er i Andersens Produktion, et Symbol paa hans eget Liv: ham selv blandt de tunge hæderlige, lyriske Bassanobønder, blandt hvem han er den fremmede, den eneste der evner at se Himlene aabne sig. Han har taget alt det traditionelle Bassano-Apparat og bundet det sammen i nye Rytmer og Klange, sat det i dramatisk Kontrast til den vredne Selvportræt Figur.

Saadan tog ogsaa Andersen de traditionelle Æventyrskikkelser og skabte nye og intenst levende Skikkelser og Dramaer.

Det er Dem jeg skylder hele denne voldsomme Oplevelse, og jeg maa takke Dem. Gid De kunde komme heromad i Sommerens Løb, vi er her til 1ste November. Vi har et Æventyr af en Terrasse, under S. Miniato, og vi har Plads til at huse Dem, hvis De vil gøre os den Glæde og Ære. Min Kone er henrykt ved Ideen - bare De vilde. Jeg har paa Fornemmelsen at De vil kunne slaa Dem ned her og male. Min Mor kommer, maaske Juli-August - prøv at komme i Maanederne før eller efter! Helst for en god,

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET

rum Tid. Hvis De "ikke vil være til Udgift" kan De godt betale hvad De koster. Vi vilde være mere end lykkelige ved at have Dem.
Mange kærlige og taknemmelige Hilsener fra min Kone og Deres hengivne
Johan Plesner.

Erta Canina 19
Firenze
Italia

2 Maj 1931

Kære Mester! Tilgode min Lange
Tavshed. Jy vidste ikke rigtigst hvor
de boede, før Jy nu i Vinter var
hjemme en kort Tid og havde det
Held at møde Wilhelm. —
Det er Adventuret alt hvad Jy har
at berette Dem om. Mest af alt er min
Kone et Adventuret, Jy kan ligeledes være
bange for at de skal elske hende
alt for meget naar de ser hende.
Hun er stor og smuk, men ikke
efter Reglerne for hvad "en Skønhed"
skal være, helt sig selv. Naar vi
~~gaa~~ er ude at gaa skal det
nok passe at 5 af 10 Forbi-
passerede vilkaarligt standser
og maaber efter hende, men hun
er sig det kun i ringe Grad bevidst.

Saa er hun fuld af Sjov og
Vitalitet, Gøthed og Gaarnlighed
selv. Og saa er hun - selvfølgelig
rigtig Kunstner, jeg glæder mig
tit til at vise Dem hendes Skitse-
bøger med Tegningerne af vores
Dreng. Han er Aventyr Nr 2.
Ni Maanedes mæ, en veldig Tump
gylden og straalende, der spadserer
rundt langs et Kvaaleburs Tre-
mer og synger og jodler hele Dagen.
Heldigvis er han lidt nervøs,
ellers vilde han være for kraftig
og muskuløs. - Saa er der den
store Bøz om Firenze jeg har
arbydet med nu i fire Aar, den
skal gøres færdig i Løbet af Som-
mereu - og det er ganske even-
tyrligt, hvad Materiale jeg har
og hvilke nye Udseender det giver.
Noaa, og saa kommer jeg til den Be-

2
bevhed der endelig tvang mig til
at tage mig Tid til det Brev jeg
lange har villet skrive Dem:
Jeg har fundet - og købt! en typisk
lille Gress fra Bassano - Perioden.
En ~~lille~~ Forskyndelse for Hyrderne,
med Køer og Faar og alle de typiske
Skolefigurer. Med en estatisk Lang-
strakt Gress der modtager Budskaabet,
medens Bassano-Bønderne højst drøjer
paa Floredet. Der er alle de berømte
Detaljer, lange Løse Taa, "à la gree"
Drapperier, perspektiviske Enormiteter.
Farven er den straalende Smalge
domineret af kolde Glas maleriagtige
Kobbeblaa der omgiver Rubinrødt
som chauserer til søvlgult. Billedet
er malt paa en lille Kobberplade
(23 x 27 cm.) i aaben spids Malemaade,
en Rigdom af Detaljer, ~~de~~ fjerne Trær
Bjerge, Blomster, alt juvelagtigt.
Af Judicierno mangler kun Kaplak;
Hundfawens Dyder. Helheden er

saa)
(Straaleude, emalgeagtig, som jeg aldrig
mindes at have seet det. Det er
som en magisk Rude i et gotisk
Kapel; holder sig stærkere end den
gamle Venetianske, voldsomt barokke
Ramme, der lynes af to forgyldte
Bladkauter rundt en flad Ramme-
bund, ogsaa guld, i hvilken der
er indridset en flad Ornamentik.
(Rammen er original, meget tyder paa
at Billedet er malt i den, dog
ved jeg ikke nok om Rammen, den kan
være lidt yngre).

Titel kan være mere typisk
Bassano og intet kan være mere
genkendeligt af Grecos lodenskabelig
Aand og byzantinske Følemaade.
Jeg kunde lige saa godt publicere
Billedet som Brev paa Deres
Teorier om Grecos Kunst. — Hvis den
Billedstykke Rahr, hvem jeg viste det
i Gaar, arriverede her fuld af
Skæpsis overfor Billedet og overfor
Teorierne Jacopo B — El Greco,

Men han følte sig slået af 3
at det var Guco helt og uunem da
han havde set Bolledet. Det er
saa skönt, saa interessant, saa personligt,
at vi føler hele Tjlværelsen og anden
ved at have det i Huset. Jy har
ikke kunnet samle mig om Arbejdet
siden Jy fandt det - men er hevet
i en estatisk Tjlvstand af saadelig
Frugtbarhed, Ideer af alle Slags
vrimler ind paa mig, Syner og Opfattel-
ser modnes.

Bolledet er for El Guco, hvad
"Den grüame Alling" er i Andersens
Produktion, et Symbol paa hans eget
Liv: han selv blandt de tunge bieder-
lige, lyriske Bassano bieder, blandt
hvem han er den fremmede, den
eneste der vover at se Himlene
aabne sig. Han har togt alt det
traditionelle Bassano-Apparat
og bundet det sammen i nye Rytmer
og Klange, sat det i dramatisk Kontrast
til den beredne Selvportræt Figur.

Saadan tog ogsaa Andersen de traditioner
Aventyrskikkelsen og skabte nye og interessante
levende Skikkelser og Dramaer.

Det er Dem jeg skylder hele denne
voldsomme Oplevelse, og jeg maa takke
Dem. Gid De kunde komme heromad
i Sommerens Løb, vi er her til 1ste Novemb.
Vi har et Eventyr af en Terraesey under
S. Minato, og vi har Plads til at huse
Dem, hvis De vil gøre os den glæde
og Ære. Min Kone er begejstret ved Ideen
— bare De vilde. Jeg har paa Fornemmelser
at De vil kunne slaa Dem ned her og
Male. Min Mor kommer, maaske Juli-
August — prøv at komme i Maanedens
før eller efter! Helst for en god, rum
Tid. Hvis De „ikke vil være til Ud-
gift“ kan De godt betale hvad De
koster. Vi vilde være mere end lykkel-
lige ved at have Dem.

Mange kærlige og taknemmelige
Hilsener fra min Kone og

Deres hengivne

John Poesner.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

